

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Asesiad o Archwilio Mewnol

Cyngor Gwynedd

Blwyddyn archwilio: 2012-13

Cyhoeddwyd: Mehefin 2013

Cyfeirnod y ddogfen: 375A2013

Statws y ddogfen

Paratowyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Cyngor Gwynedd fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol, y Cod Ymarfer Archwilio a'r Datganiad o Gyfrifoldebau a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Nid oes unrhyw gyfrifoldeb ar Swyddfa Archwilio Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol a'i staff) na, lle y bo'n gymwys, yr archwilydd penodedig, mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Os ceir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru (a, lle y bo'n gymwys, yr archwilydd penodedig) yn drydydd parti perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn infoofficer@wao.gov.uk.

Cynnwys

Adroddiad manwl

Mae gan Gyngor Gwynedd Wasanaeth Archwilio Mewnol effeithiol sy'n cydymffurfio â safonau Cod Ymarfer Archwilio Mewnol CIPFA, heblaw am y safon annibynnol	4
---	---

Atodiadau

Safonau ac agweddau ar Archwilio Mewnol	6
---	---

Adroddiad manwl

Mae gan Gyngor Gwynedd Wasanaeth Archwilio Mewnol effeithiol sy'n cydymffurfio â safonau Cod Ymarfer Archwilio Mewnol CIPFA, heblaw am y safon annibynnol

1. Mae'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol a'r Safon Archwilio Ryngwladol (ISA) 610 yn ei wneud yn ofynnol i ni ystyried p'un a yw trefniadau rheolaeth ariannol fewnol Cyngor Gwynedd (y Cyngor) yn ddigonol. Gan fod Archwilio Mewnol yn elfen allweddol o'r system rheolaeth fewnol, mae'n berthnasol i'n gwaith fel archwilydd
2. Er mwyn i ni ddefnyddio'r gwaith archwilio mewnol, mae hi'n angenrheidiol i ni werthuso'r gwaith er mwyn pennu ei fod yn ddigonol ar gyfer pwrpas ein harchwiliad. O ganlyniad, rydym yn cwblhau gwerthusiad cyffredinol yn erbyn safonau archwilio mewnol perthnasol. Nid ydym ni'n cynnal yr archwiliad hwn er mwyn darparu sicrwydd i'r corff a archwilir ynglŷn â'i weithgarwch archwilio mewnol, ac ni ddylir dibynnu ar y canlyniadau er mwyn gwneud hynny.
3. At bwrpas ein harchwiliad, rydym wedi asesu archwilio mewnol yn erbyn ei safonau proffesiynol fel a nodir yng Nghod Ymarfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Unedig 2006 (y Cod) y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA). Ble, at bwrpas yr archwiliad, mae'r gweithgarwch yn cwrdd â'r safonau, byddwn yn ceisio dibynnu ar eu gwaith wrth ddogfennu neu brofi systemau ariannol y Cyngor fel rhan o'n harchwiliad o'r cyfrifon; er bydd rhaid adolygu unrhyw waith a gwblhawyd ganddyn nhw. Mae rhagor o wybodaeth am y gwahanol agweddau a gwmpesir gan bob safon ar gael yn [Atodiad 1](#).
4. Nodir ein hasesiad o berfformiad y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn erbyn pob un o'r safonau yn [Arddangosyn 1](#).

Arddangosyn 1: Roedd archwilio mewnol yn cydymffurfio â'r rhan fwyaf o agweddau'r safonau

Safon ac agweddau		Cyrhaeddwyd y safon/Sylwadau
1	Cwmpas yr Archwiliad Mewnol	Do
2	Annibyniaeth	Yn rhannol. Yn ogystal mae gan Pennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol gyfrifoldebau gweithredol am risg, yswiriant a thwyll budd-daliadau ac ef yw dirprwy swyddog Adran 151 y cyngor. Nid yw hyn yn gyson gyda'r safon sydd yn datgan na ddylai y pennaeth archwilio mewnol cael cyfrifoldebau gweithredol. Rydym ar ddeall nad yw y Cyngor am newid swyddogaeth y Pennaeth Archwilio Mewnol ag am rheoli y risg yma. Serch hyn ni fydd Archwilio Mewnol yn cydymffurfio yn llawn gyda'r safon tra mae'r trefniant gweithredol yma mewn lle.
3	Moeseg i archwilwyr mewnol	Do
4	Pwyllgor Archwilio	Do
5	Cyberthnasau	Do
6	Staffio, hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus	Do
7	Strategaeth Archwilio a Chynllunio	Do
8	Cyflawni gwaith archwilio	Do
9	Gofal Proffesiynol Priodol	Do
10	Cyflwyno Adroddiadau	Do
11	Perfformiad, ansawdd ac effeithiolrwydd	Do

Atodiad 1

Safonau ac agweddau ar Archwilio Mewnol

Safon ac agweddau

1 Cwmpas yr Archwiliad Mewnol

- Cylch gorchwyl
- Cwmpas y gwaith
- Gwaith arall
- Twyll a llygredd

2 Annibyniaeth

- Egwyddorion annibyniaeth
- Annibyniaeth sefydliadol
- Statws Pennaeth Archwilio Mewnol
- Annibyniaeth archwilwyr mewnol unigol
- Annibyniaeth contractwyr yr archwiliad mewnol
- Datganiad o ddiddordeb

3 Moeseg i archwilwyr mewnol

- Pwrpas
- Cywirdeb
- Gwrthrychedd
- Cymhwysedd
- Cyfrinachedd

4 Pwyllgor Archwilio

- Diben y Pwyllgor Archwilio
- Cydberthynas Archwilio Mewnol â'r Pwyllgor Archwilio

5 Cydberthnasau

- Egwyddorion cydberthnasau da
- Cydberthnasau â rheolwyr
- Cydberthnasau ag archwilwyr mewnol eraill
- Cydberthnasau ag archwilwyr allanol
- Cydberthynas â rheoleiddwyr ac arolygwyr eraill
- Cydberthnasau ag aelodau etholedig

6 Staffio, hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus

- Staffio'r Archwiliad Mewnol
- Hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus

7 Strategaeth archwilio a chynllunio

- Strategaeth archwilio
- Cynllunio Archwiliadau

Safon ac agweddau

8 Cyflawni gwaith archwilio

- Cynllunio
- Dull
- Cynnal aseiniadau archwilio

9 Gofal Proffesiynol Priodol

- Egwyddorion Gofal Proffesiynol Priodol
- Cyfrifoldebau'r archwilydd unigol
- Cyfrifoldebau Pennaeth Archwilio Mewnol

10 Cyflwyno adroddiadau

- Egwyddorion cyflwyno adroddiadau
- Cyflwyno adroddiadau ar waith archwilio
- Archwiliadau dilynol a chyflwyno adroddiadau
- Cyflwyno adroddiadau blynyddol a chyflwyno barn archwilio

11 Ansawdd ac effeithiolrwydd perfformiad

- Egwyddorion, ansawdd ac effeithiolrwydd perfformiad
- Sicrwydd ansawdd a gwaith archwilio
- Perfformiad ac effeithiolrwydd y gwasanaeth archwilio

WALES AUDIT OFFICE

SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Ffôn: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Ffacs: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-mail: info@wao.gov.uk

E-bost: info@wao.gov.uk

Website: www.wao.gov.uk

Gwefan: www.wao.gov.uk